

Ιστορικά - Έθνικά

■ 1025 - Μία ήμερομηνία-σταθμός στην Ιστορίας μας

Μακεδονική Δυναστεία και Βασίλειος Β΄*

Στά χρόνια αυτά ή Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία διατηρεί μία τεράστια αϊγλη

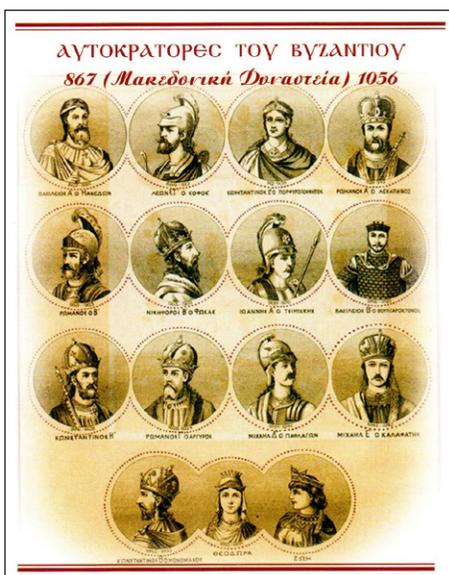
Τὸ 1025, πρὸ 1000 ἐτῶν, φεύγει ἀπὸ τὴν ζωή, ἔχοντας παρουσιάσει ποικίλο καὶ μεγάλο ἔργο, ἕνας κορυφαῖος ἡγέτης τοῦ Ὁρθοδόξου Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ: Ὁ Βασίλειος καὶ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος Β΄, ποὺ ἔμεινε στὴν Ἱστορία ὡς Βουλγαροκτόνος.

Ἦταν ὁ Αὐτοκράτωρ ποὺ στερέωσε τὴν Αὐτοκρατορία τῆς Κωνσταντινουπόλεως σὲ χρόνους δύσκολους. Πέρα ἀπὸ αὐτό, ὁ ἴδιος καὶ οἱ προκάτοχοί του, Νικηφόρος Φωκᾶς καὶ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, συνέβαλαν στὴν ἰσχυροποίηση τοῦ Κράτους, τὴν ἐνδυνάμωση τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ τὴν διάδοσή της στὸν ἰσχυρὸ Λαὸ τῶν Ρώσων στὸν Βορρᾶ, ἀλλὰ καὶ στὴν στήριξη τῆς Ἑλληνικῆς Κληρονομιάς, ποὺ ἀγκάλιασε τὸ Βυζάντιο μὲ τοὺς σοφοὺς καὶ τὶς Σχολές του.

Καὶ αὐτὰ ὅλα σὲ μία ἐποχὴ ποὺ ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη, ποὺ σήμερα πρωταγωνιστεῖ σὲ τεχνικὸ πολιτισμὸ καὶ πολιτικὲς ἰδέες (τὶς ὁποῖες μὲ τυφλὸ μιμητισμὸ ἀκολουθοῦν καὶ οἱ Νεοέλληνες ποὺ ἀγνοοῦν τὸ βάθος καὶ τὴν ποιότητα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ τῶν μεγάλων Ἑλλήνων πρωτοπόρων), βρισκόταν πολὺ πίσω στὶς τέχνες, τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸ. Καὶ τέτοιοι Ἠγέτες ὑπῆρχαν πολλοί, στὴν ἄνω τῶν 1.000 ἐτῶν Ἱστορίας τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Βασίλειος Β΄ καὶ τὸ ἔργο του

Γιὰ 50 χρόνια βασιλεύσε ὁ Αὐτοκράτωρ-Στρατηγὸς Βασίλειος Β΄, ποὺ

δὲν ἔπαυσε νὰ ὑπηρετεῖ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Πατρίδα. **Β**οήθησε νὰ σβήσει ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὴν Βουλγαρική ἀπειλή μὲ τὶς καθοριστικὲς νίκες τοῦ Βυζαντινοῦ Στρατοῦ.

Στὰ χρόνια αὐτὰ ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία διατηρεῖ μία τεράστια αἴγλη. **Ἔ**χοντας μία σημαντικὴ ἐσωτερικὴ ἐνότητα, ἔδωσε στὸ Στέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως μία Παγκόσμια Δύναμη, στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο. **Μ**ία Δύναμη ἀναγνωρισμένη ἀπὸ ὅλους. **Οἱ** Γερμανοὶ ἡγεμόνες ἐπιζητοῦσαν

Πριγκήπισσα ἀπὸ τὴν Πόλη. **Οἱ** Ρῶσοι θαύμασαν τὸν Πολιτισμὸ καὶ ἀκολούθησαν τὴν Χριστιανικὴ Πίστη μέσῳ τοῦ Βυζαντίου. **Οἱ** Ἄραβες ἀναγκάστηκαν νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν Βυζαντικὴ ὑπεροχή.

Τὸ 1000 μ.Χ. ὁ Παγκόσμιος Χάρτης δείχνει τὸ Βυζάντιο νὰ κυριαρχεῖ σὲ Δύναμη, σὲ Πνεῦμα καὶ σὲ Οἰκονομικὴ Ἴσχύ. **Ἦ** γεννημένος τὸ 958 αὐτὸς λαμπρὸς ἡγέτης, ξεκίνησε νὰ βασιλεύει σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν, ἔχοντας δίπλα του καὶ τὸν ἀδελφὸ του Κωνσταντῖνο, ποὺ τὸν διαδέχθηκε, ἐνῶ στὰ χρόνια ποὺ εἶχε χάσει τὸν πατέρα του Ρωμανὸ βασιλεύσαν οἱ Νικηφόρος Φωκάς καὶ Ἰωάννης Τσιμισκής.

Ἰωάννης Τσιμισκής.

Οἱ νίκες κατὰ τοῦ Σαμουήλ

Ἦ Βασιλεὺς ἔμεινε στὸν θρόνο 50 ἔτη. **Μ**ὲ ὑπομονὴ καὶ μεγάλη ἀποτελεσματικότητά ἀντιμετώπισε τὸν μεγάλο κίνδυνο γιὰ τὸ Κράτος, στὰ τέλη τοῦ 10ου καὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ 11ου αἰῶνος, τοὺς Βουλγάρους. **Αὐ**τοὶ μὲ ἔδρα τὴν περιοχὴ τῶν Πρεσπῶν καὶ ἰκανὸ ἡγέτη τὸν Σαμουήλ, ἐπέδωκαν νὰ ἰδρῦσουν τὸ δικό τους κράτος, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἐμπλοκὴ τοῦ Βυζαντίου

σὲ ἄλλα μέτωπα. **Ἔ**φταναν μὲ ἐπιδρομὲς μέχρι τὴν Θεσσαλία καὶ τὴν Πελοπόννησο, λεηλατώντας καὶ ὀδηγώντας σὲ ἀπόγνωση τοὺς πληθυσμοὺς.

Ἀπὸ τὸ 997 ἕως τὸ 1014 ἀγωνίστηκε ὁ ἴδιος, μαζί μὲ ἰκανοὺς στρατηγοὺς, ἐναντίον τους. **Τ**ὸ 997 τοὺς κατατοπρώνει στὸν Σπερχειὸ ποταμὸ, κοντὰ στὴν Λαμία. **Σ**χεδὸν κάθε χρόνο γινόταν μία ἐκστρατεία ἐναντίον τους. **Ἡ** καθοριστικὴ μάχη θὰ δινόταν στὸ Κλειδί, στὸ Μπέλες, κοντὰ στὶς Σέρρες, τὸ 1014. **Ἐ**κεῖ κατανίκησε τοὺς Βουλγάρους, ἐπέβαλε δὲ στοὺς αἰχμαλώτους, ἐπειδὴ θεωροῦνταν Βυζαντινοὶ ὑπήκοοι, τὴν ποινὴ τῆς τυφλώσεως.

Αὐτὴ ἡ καταστροφὴ ὠδήγησε σὲ θάνατο, ἀπὸ ἀπελ-

Νικηφόρος Φωκάς.

πισία, τὸν Σαμουήλ. Ἡ νικηφόρα αὐτὴ ἐκστρατεία τοῦ προσέδωσε τὸν χαρακτηρισμὸ Βουλγαροκτόνος. Ὁ Βασίλειος πλέον μπόρεσε ἔτσι νὰ ἰσχυροποιήσει τὸ Κράτος. Ὁ ἴδιος ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀθήνα καὶ στὴν Ἀκρόπολη προσκύνησε τὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Ἀθηνιώτισσας, στὸν Παρθενῶνα (τὸ γεγονός αὐτὸ ἐνέπνευσε τὸ ποίημα Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΣΤὸν Κωστὴ Παλαμᾶ, στὰ χρόνια τῆς Μεγάλης Ἰδέας).

Τὸ μέγα κοινωνικὸ ἔργο καὶ ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῶν Ρώσων

Σημαντικὸ κοινωνικὸ μέτρο ἀπὸ τὸ Βασίλειο Β΄ ἦταν ἡ στήριξη φτωχῶν καὶ ἀκτημόνων. Ὅλων αὐτῶν ποὺ μὲ τὴν παρουσία τους καὶ τὴν συμμετοχὴ τους στὸν Στρατὸ συνέβαλαν στὴν ἐνδυνάμωση τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ μέτρο αὐτὸ ἦταν τὸ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΝ. Σύμφωνα μὲ αὐτό, σὲ μία Κοινότητα τοῦ Κράτους οἱ πλούσιοι (οἱ λεγόμενοι Δυνατοί) ὑποχρεώνονται νὰ πληρώνουν τοὺς φόρους τῶν φτωχῶν, μία ὑποχρέωση ποὺ παλιότερα βάραινε τὴν Κοινότητα συλλογικά.

Μέγα γεγονός τῆς ἐποχῆς τοῦ Βασιλείου Β΄ ἦταν ἡ εἴσοδος τῶν Ρώσων στὸν Χριστιανισμὸ. Ὅλα συνέβησαν μετὰ τὴν βοήθεια ποὺ προσέφερε στὸν Βασίλειο ὁ ἡγεμόνας τοῦ Κιέβου Βλαδίμηρος Α΄, ὁ ὁποῖος συνῆψε γάμο μὲ τὴν Ἄννα, τὴν ἀδελφὴ τοῦ Βασιλείου. Προϋπόθεση αὐτοῦ τοῦ γάμου ἦταν νὰ βαπτισθοῦν Χριστιανοὶ οἱ Ρῶσοι καὶ ὁ Βλαδίμηρος (ἐγγονὸς τῆς Ἁγίας Ὁλγας).

Τὸ 989 προχώρησε τὸ θέμα μὲ τὴν ὁμαδικὴ βάπτισμα τῶν Ρώσων στὸν ποταμὸ Δνείπερο. Στὸ Κίεβο, κέντρο τῶν Ρώσων τότε, ἀνοικοδομήθηκε μεγάλος χριστιανικὸς Ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας (γιὰ τὸν ὁποῖο, στὸ διάστημα 989-996, ἐργάστηκαν Βυζαντινοὶ τεχνῖτες καὶ καλλιτέχνες). Ἡ Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη σὲ ὅλες τῆς τις πτυχές, εἰσέρχονται στὴν Ρωσία, ἐνῶ οἱ Ρωσικοὶ Λαοὶ ἐντάσσονται πὰ στὸν Εὐρωπαϊκὸ Πολιτισμὸ. Ἐνα μέγιστο μέρος τοῦ σλαβικοῦ Κόσμου πλέον ἐντάσσεται στὸ φωτεινὸ περιβάλλον τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικῆς παραδόσεως.

(*) Περιοδ. «ΑΓΙΑ ΛΥΔΙΑ», ἀριθμ. 632/Νοέμβριος 2025, σελ.306-307. • Τοῦ Γεωργίου Δ. Κουρκούτα, Φιλολόγου-συγγραφέα. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.